

Звягіна Ельміра Валеріївна,
викладач кафедри загальноправових дисциплін
та адміністрування юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НАПРЯМИ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНА – НАТО В ОБОРОННІЙ СФЕРІ

Головна роль НАТО полягає у забезпеченні свободи і безпеки країн-членів з використанням політичних і військових засобів. НАТО дотримується спільних для Альянсу цінностей демократії, індивідуальної свободи, верховенства права та мирного розв'язання суперечок і підтримує ці цінності в усьому євроатлантичному регіоні. Головним військово-політичним принципом організації є система колективної безпеки, тобто спільних організованих дій всіх її членів у відповідь на напад ззовні. Одна з найсуттєвіших і найглибинніших трансформацій НАТО після завершення «холодної війни» полягає у виробленні підходів та залученні з використанням механізму політики партнерств з іншими країнами для зміцнення глобальної та регіональної безпеки. Результатом нових підходів стало те, що сьогодні практично кожна військова операція під проводом НАТО здійснюється за участі партнерів. З одного боку, це є свідченням прагматичної політики, а з іншого – усвідомленням необхідності глобального підходу до розв'язання проблем безпеки. НАТО акумулює та реалізує найкращі у світі стандарти й передові технології. Розбудовуючи сучасні національні збройні сили, здатні адекватно протистояти новітнім викликам та загрозам, ми усвідомлюємо важливість та необхідність широкої військово-технічної кооперації з Альянсом та його членами. Сьогодні НАТО більше не є суто оборонним союзом західних держав, який базувався на засадах колективного захисту. Нині це – найпотужніша у світі політико-військова організація, котра опікується питаннями гарантування свободи та підтримання безпеки країн-членів за допомогою політичних і військових засобів, просуває цінності, які базуються на принципах індивідуальної свободи, демократії, прав людини та верховенства права [1, с. 4]. Спираючись на ці принципи, Альянс знайшов нову ідеологію та формулу функціонування в сучасних умовах.

Відносини між Україною та НАТО мають вагомим значення для гарантування миру і стабільності на євроатлантичному просторі. Географічно Україна посідає ключове місце на перетині Східної та Західної Європи. Україна має спільний кордон з чотирма країнами НАТО — Угорщиною, Польщею, Румунією та Словаччиною. Верховна Рада України в грудні 2014 р. внесла зміни законів, відмовившись від позаблокового статусу держави [2]. У 2015 р. було затверджено військову доктрину, якою передбачено відновлення курсу в НАТО: Україна повинна до 2020 р. забезпечити повну сумісність своїх збройних сил із силами країн-членів НАТО. Міністерство оборони України в

листопаді 2015 р. затвердило план виконання основних заходів щодо переходу Збройних сил України на стандарти НАТО, що містить конкретні заходи з чіткими термінами їх виконання на період до 2020 р. В українській армії вже впроваджено 115 стандартів НАТО, на основі яких розроблено 64 національних і військових керівних документи. Розроблено також перелік з 402 стандартів НАТО, які вимагають першочергового впровадження.

Слід визнати, що озброєння української армії здебільшого є застарілим. Експерти НАТО вважають, що будь-яка бойова техніка має оновлюватися кожні п'ять-шість років. Інакше вона буде приречена на ураження супротивником. Новітні озброєння, їх розробка та постійна співпраця – головна складова могутності Північноатлантичного Альянсу. Українська «оборонка», на жаль, поки що не здатна щось запропонувати своїм колегам із НАТО. Щоб змінити ситуацію, державі потрібно вкладати гроші в розробку нових технологій. Але цього не відбувається. Як наслідок, найбільшим досягненням нашої оборонки є модернізація радянських зразків важких озброєнь [3, с. 175].

Завдання співпраці Україна-НАТО в оборонній сфері можна згрупувати в чотири ключові напрями, які охоплюють весь спектр нашої відповідної взаємодії з Альянсом, а саме: по-перше, підтримання воєнно-політичного діалогу; по-друге, сприяння реформуванню й розвитку Збройних Сил України; по-третє, забезпечення внеску в міжнародну безпеку та підтримання миру; по-четверте, оборонно-технічне співробітництво. Визначальним чинником успішного розвитку оборонної кооперації України та Альянсу є підтримання ефективного воєнно-політичного діалогу.

Отже, Україна та Північноатлантичний альянс мають значний потенціал для розвитку конструктивного партнерства. Це набуває особливого значення для підтримки розвитку всього сектора безпеки, забезпечення здійснення оборонних реформ і трансформації у військовій сфері. Така співпраця з НАТО повною мірою сприяє реалізації політики європейської інтеграції та, зокрема, набуттю Україною відповідності критеріям майбутнього членства в Європейському Союзі. Україна має для цього всі необхідні механізми співробітництва з Альянсом. Їх реалізація потребує системності та послідовності в роботі, ініціативи, запровадження певних принципів, норм і стандартів [4, с. 5]. Така діяльність нашої держави позитивно впливає на зміцнення безпеки держави, підвищення її обороноздатності, а також сприяє посіданню нею гідного місця серед європейської та світової спільноти.

Досвід участі національних контингентів в операціях під проводом НАТО, кооперація у військово-технічній сфері та сфері оборонного планування переконливо свідчать про нагальність питання системного впровадження в діяльність Збройних Сил України військових стандартів, адаптованих до нормативних документів НАТО. Це сприятиме досягненню максимальної ефективності української армії, підвищенню її оперативних спроможностей та раціональному використанню наявних ресурсів.

Російська агресія проти України у 2014 р., анексія Криму та фактична окупація окремих районів Донбасу підірвала ідею побудови системи загальноєвропейської безпеки. Дії уряду України з реформування збройних сил на

стандарти НАТО підтверджують реальність інтеграції України до Альянсу. Це та дорожня карта, яка закладена у Військовій доктрині, що була схвалена Радою національної безпеки і оборони України. Перебування поза НАТО – це шлях до ненадійного, непевного існування держави, яке може виявитися катастрофічним. Еволюція партнерства НАТО, свідками та учасниками протягом останніх років, викликана об'єктивними обставинами розвитку нового безпечного середовища, нових викликів безпеці, які вимагають відповідного реагування Північноатлантичного Альянсу разом з партнерами. Процес пошуку найбільш ефективних шляхів залучення партнерів до завдань, які стоять перед НАТО, триває.

На наше переконання, стандарти Альянсу для української оборонної промисловості відкриють нові можливості з розробки, виробництва та реалізації озброєння та військової техніки, нові напрями кооперації із західними партнерами. Зокрема, можуть бути організовані спільні підприємства і виробництва, створені привабливі інвестиційні та офсетні умови, організована передача на територію України технологій виробництва вузлів і агрегатів для комплектації систем озброєнь для національних збройних сил, а також спільне виробництво для виходу на ринки третіх країн.

1. Долгов І. О., Алексєєнко А. В. Еволюція партнерства (Україна – НАТО). *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2012. № 19. С. 30–39.

2. Про внесення змін до деяких законів України щодо відмови України від здійснення політики позаблоковості: Закон України від 23 грудня 2014 р. № 1014.

3. Романенко Є. О. Україна – шлях до НАТО. *Публічне урядування*. 2015. № 1. С. 171–179.

4. Долгов І., Корендович В. Конструктивне партнерство Україна – НАТО: оборонні аспекти. *Наука і оборона*. 2013. № 4. С. 3–7.

Лаптев Олексій Олександрович,
викладач циклу тактико-спеціальної підготовки
Криворізького факультету Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КОРПУСУ ОПЕРАТИВНО-РАПТОВОЇ ДІЇ

У бойовій підготовці бійців поліції особливого призначення важливу роль відіграє фізична підготовка.

Фізична підготовка поліції особливого призначення – це спеціалізована професійно-прикладна система фізичного виховання, мета якої – збереження здоров'я, трудової активності, розвиток фізичних та психологічних якостей, спеціально-прикладних і життєво важливих умінь та навичок, необхідних для виконання поставлених завдань.

Фізична підготовка складається із загальної та спеціальної фізичної. Засобами загальної фізичної підготовки виховується сила, швидкість, витрива-